

6.500 DODEN MENSENRECHTEN GESCHONDEN MAAR WK 2022 IN QATAR ZAL NIET GEBOYCOT WORDEN

De Belgische voetbalbond is tegen een boycot van het WK 2022 in Qatar. Dat verrast niet. Al kwam het WK zwaar onder vuur na de onthulling dat al 6.500 gastarbeiders in Qatar stierven. Maar boycotbewegingen roepen in de woestijn. Experts over het morele dilemma: «Voor een boycot is het te laat. De WK-stadions staan er, de doden vielen helaas al.»

• BART FIEREMANS •

«FIFA heeft iedereen gegijzeld»

Na het EK deze zomer verblijft de voetbalwereld zich al snel aan het WK eind 2022. Op 24 maart starten de Rode Duivels hun kwalificatiecampagne: *easy peasy* met de huidige kwaliteit. En het is een utopie dat België of andere landen vrijwillig afzien van deelname uit ethische gronden. Maar het morele dilemma is er wel. Zeker de onthulling van *The Guardian* dat sinds de WK-toewijzing in 2010 al meer dan 6.500 gastarbeiders in Qatar stierven, zorgde voor verontwaardiging. De Britse krant linkt het gros van de doden aan onmenselijke arbeidsomstandigheden bij de bouw van stadions en WK-faciliteiten. Naast veel acute hartaanvallen lag het zelfmoordpercentage hoog. Mensenrechtenorganisaties wezen er al vaak op hoe arbeiders er in armoede leven en wonen, in schril contrast met de rijke autochtone inwoners. Dat terwijl Qatar officieel 37 sterfgevallen wijt aan ongevallen op WK-constructies. De FIFA en Qatar-organisatie ontkennen de 6.500 doden niet, maar noemen ze vergeleken met andere grote bouwprojecten en op in totaal twee miljoen arbeidsmigranten «proportioneel». Het nieuws schokte, en komt bovenop de corrupte toewijzing van Qatar 2022 en de problematische mensenrechten. Wie homoseksueel is, riskeert in Qatar drie jaar cel, ietwat hypocriet om er dan te gaan voetballen na alle voetbalcampagnes rond antidiscriminatie.

WK 1978

In bepaalde Europese landen weerklonk een hevige oproep tot een WK-boycot. Het Duitse Profans wil dat Duitsland afzegt: «Een voetbalfestival op het graf van duizenden arbeidsmigranten betekent het einde van ethiek en waardigheid.» De website *boycott-qatar.de* staat online. In Noorwegen roert topclub Trondheim zich dat hun nationale ploeg aan het WK moet verzuken. In Nederland maakte het bedrijf Hendriks Graszoden een statement door geen zaken te doen met Qatar. Ook onze voetbalanalist Jan Mulder zei in het AD dat een WK-boycot een straf statement zou zijn. Hij verwees naar het WK 1978 in Argentinië: «Dat we daar gingen spelen destijds, terwijl we wisten dat er

duizenden mensen werden vermoord, uit vliegtuigen gegooid, doodgemarteld. Dat blijft ikeen schande vinden. Ik vraag het niet van ze, maar hoe mooi zou het zijn als Virgil van Dijk of Frenkie de Jong zich opwerpt als moderne Oeki Hoekema (*profspeeler die toen opriep tot een boycot, red.*)? Dat ze een grens trekken en zeggen: we gaan niet. Of dat België thuisblijft, als nummer 1 van de FIFA-ranglijst. Nog beter.» Maar die kans is dus nihil. Al vaker vonden wereldsportevents plaats in landen met penibele mensenrechten. Nooit leidde het tot drastische forfaits.

Realpolitiek

Het IOC en de FIFA verklaarden al vaker zich als wereldbond niet politiek te moeien, of juist te benadrukken dat zo'n giga-event de mensenrechten in het organisatieland gunstig beïnvloedt. Zo stemmen de voetbalbonden nu de violen gelijk: ze wijzen erop dat onder druk van organisaties en de FIFA de arbeidsomstandigheden in Qatar verbeterd zijn. En bij de WK-bidprocedure is een «mensenrechtenparagraaf» ingelast. «Een boycot is niet de juiste aanpak, wel een dialoog», aldus FIFA-voorzitter Gianni Infantino. Op dezelfde manier pareert Bayern München al jaren de kritiek over hun oefenkamp in Doha, met Qatar Airways als zakenpartner. Vorige maand zei voorzitter Karl-Heinz Rummenigge: «Qatar staat in mensen- en arbeidsrechten al verder. Bayern meent in dialoog meer te bereiken dan in permanente kritiek. We kunnen niet de hele wereld verbeteren.» Realpolitiek dus. In het spanningsveld tussen commerciële belangen en morele overwegingen wint meestal het geld. En geld heeft Qatar genoeg: zonder de oliedollars

hadden de deels gekochte stemmen wellicht harder nagedacht of een WK in de woestijn wel zo'n goed idee is, met stadions die nadien grotendeels leeg blijven. De WK-keuze voor Qatar rammelde van bij de start, zegt Thomas Peeters, Belgisch sporteconoom aan de Erasmus Universiteit Rotterdam: «Het is de keuze voor het grote geld daar, maar ook economisch is dat geen logische keuze. Dan zou de FIFA het WK geven aan een land met een sterke competitie die de WK-stadions ook erna kan gebruiken, zoals Engeland.» Peeters vindt dat een boycot op zich wel kan werken: «Maar nu is het daar gewoon te laat voor. Dat moest eendrachtig na de toewijzing gebeuren. Als dan 24 van 32 teams zeggen niet te komen, had Qatar die stadions niet gebouwd. Nu kan je die coalitie niet meer vormen. De stadions staan er, de doden vielen helaas al.»

Soft Power

Vele bonden knippen liever een oogje toe voor de sportieve belangen en de megainkomsten van een WK. Peeters: «Stel dat België het WK boycot. Dan is de laatste grote kans voor de gouden generatie weg. Eigenlijk heeft de FIFA en *petit comité* iedereen gegijzeld. De schuldigen zijn weg, maar de landen staan met de rug tegen de muur. Het inkomstenverlies bij een boycot is te groot.» Tegenover de harde aanpak staat de 'Soft Power'-strategie om Qatar via diplomatieke druk aan te zetten tot verandering. Qatar is al een gevestigde wereldspeler in sport. «Met topsport voert Qatar de ideale marketingstrategie voor het post-olietijdperk», zegt Peeters. «Waar kunnen ze meer media-aandacht kopen dan in topvoetbal?»

De FIFA en Qatar-organisatie ontkennen de 6.500 doden niet, maar noemen ze, vergeleken met andere grote bouwprojecten en op in totaal twee miljoen gastarbeiders, «proportioneel»

De 'Soft Power'-aanpak is wel niet heiligmakend. Peeters: «Het is dubbel. Een boycot die in het eigen vel snijdt, is eenduidig. Het standpunt van de dialoog is eenvoudiger. Als dat dwangarbeid helpt te wijzigen, des te beter. Maar het kan ook een excuus zijn om weinig of niets te doen.» Ook de Nederlandse sportfilosofe Sandra Meeuwssen vindt dat de internationale sport meer voor de spiegel mag staan tegenover bedenkelijke regimes. Zij doctorerde aan de VUB en werkt al 25 jaar op diverse sleutelposities in de Nederlandse sport: «Het geeft te denken dat de collectieve verontwaardiging pas de kop opsteekt na die onthutsende dodencijfers. Na de WK-toewijzing in 2010 was er al rumoer, maar we lieten het toch gewoon toe.» Meeuwssen wil meer slagvaardigheid zien jegens 'foute' regimes. Ze is ook sceptisch of grote sportevents de problemen veranderen: «Voetbal is niet ontworpen om mensenrechten te verbeteren. Dan stuur je beter een diplomaat of expert.» De afwijzing van Hendriks Graszoden noemt Meeuwssen moedig. Ook België telde met Desso Grassmaster, nu in handen van het Franse Tarkett, een wereldspeler in voetbalgras. Desso was jaren geleden uitgenodigd door Qatar over het WK: «Qatar heeft beslist het gras ter plaatse in te zaaien», zegt Yves De Cocker, ex-verkoopdirecteur Van Desso, en nu hoofd van zijn grasbedrijf PitchTecConcept. Of hij zaken met Qatar zou doen? «Moeilijk in te schatten. In Qatar weten we dat de arbeidsomstandigheden anders zijn dan in België, maar ze spanden zich al in om te verbeteren. Is het al wat het zou moeten zijn? Neen. Maar wellicht zou het zonder dat WK nog slechter zijn.»

De FIFA benadrukt dat zo'n giga-event de mensenrechten in het organisatieland gunstig beïnvloedt. FIFA-preses Infantino: «Een boycot is niet de juiste aanpak, wel een dialoog»

De arbeiders moesten in erbarmelijke omstandigheden werken. Gevolg: veel hartaanvallen en ook de zelfmoordcijfers lagen hoog. Belgimage

SPORT KORT

OOK IN DUBAI NET NIET VOOR GOFFIN

David Goffin (ATP 13) verloor gisteren met 3-6, 6-7 van Kei Nishikori (ATP 41) in de tweede ronde van het ATP 500-toernooi van Dubai. Het vijfde reekshoofd speelde zeker geen slechte match maar voormalig US Open-finalist Nishikori – de Japanner komt stilaan weer boven water na een elleboogoperatie in de winter – was constanter op de belangrijke momenten. «Het is hier supersnel», zei Goffin. «Ik had nooit controle over het gebeuren. Hij was solider en comfortabeler in de rally's en ik vond mijn timing niet. Ik weet weer waarom ik in het verleden nooit naar Dubai kwam. Het is hier niet makkelijk voor mijn tennis.» Na zijn titel in Montpellier moest de Luikenaar voor het derde toernooi op rij een nederlaag met daarin verlies in een tiebreak slikken. «Ik ben ook een beetje vermoeid», wist Goffin. «Ik ga wat rust nemen en me dan goed voorbereiden op Miami.» (FDW)

NADAL NIET NAAR MIAMI

De Miami Open (22 maart) ziet de sterren een voor een afhaken. Nadat eerder Kim Clijsters een wildcard moest weigeren en Roger Federer en Stan Wawrinka reeds afzegden, was het gisteren de beurt aan Rafael Nadal en Dominic Thiem om het ATP 1000-toernooi te schrappen van hun agenda. De 34-jarige Spanjaard is nog niet voldoende hersteld van zijn rugproblemen en wil zich focussen op het gravelseizoen. (FDW)

FLIPKENS METEEN ERUIT IN SINT-PETERSBURG

In haar eerste wedstrijd sinds de Australian Open (en haar enkelblessure) verloor Kirsten Flipkens (WTA 92) op het toernooi van Sint-Petersburg met 1-6, 2-6 van Katerina Siniakova (WTA 69). (FDW)

COPPEJANS VERDER

Kimmer Coppejans (ATP 168) startte de Challenger van Santiago met een zege in de eerste ronde tegen de Braziliaan Orlando Luz (ATP 323): 6-3, 6-1. Volgende tegenrester is de Chileen Marcelo Barrios Vera (ATP 263). (WWT)

★ **VOLLEYBAL** Matthijs Verhaneman (scheurtje buikspieren) van Roeselare gaat nog steeds niet voluit op training. De club wil geen onnodige risico's nemen nu het al zeker is van de titelfinales. (MPM)

BASKETBAL

EUROMILLIONS LEAGUE

GISTEREN	
Bergen-Phoenix Brussels	78-71
VANAVOND	
Luik-Limburg United	20.30u

BERGEN - BRUSSELS 78-71

18-14, 36-36, 58-53, 78-71

Bergen had lessen getrokken uit de verrassende nederlaag in Leuven en opende meteen met een 17-7. Even kwam Brussels naderbij, maar het duo Penava-Durham bleef de wet dicteren (29-19). Chol bracht de bezoekers terug tot 32-31. Rust: 36-36. Ook in de tweede helft nam Bergen het heft onmiddellijk in handen. Durham vond een tweede adem en bracht zijn ploeg 56-49 voor. Opnieuw konden de bezoekers de kloof nagenoeg dichten (61-60). Met een driepunter bracht Barnes de thuisploeg 76-69 voor op één minuut van het einde. Die beperkte bonus volstond voor een 78-71-overwinning. (EVL)

• BERGEN Smith 12, Lambot 4, Barnes 11, Spencer 9, Durham 24, Penava 18.
• BRUSSELS Chol 12, Washington 5, Nouhi 5, Hazard 12, Foerts 5, Robeyns 6, Iljins 9, Raymond 7, Djuricic 10.

★ Pech voor Hans Vanwijn. De Belgian Lion miste gisteren de partij van Dijon uit bij Orléans (74-69-verlies, Paris Lee uitblinkte met 16 punten). Vanwijn is 3 tot 4 weken out met een stressfractuur in het kuitbeen. (BDD)